

BREDASCHE

COURANT.

Staat-, Letterkundig-

en Wetenschappelijk

NIEUWS-

BLAD.

DONDERDAG

1 JUNI.

De STAATSRaad, GOUVERNEUR DER PROVINCE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende eene missive van Zijne Excellentie den heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 6 dezer, n°. 137, 4^e afdeling, daarbij kennis gevende, dat aan de miliciens der ligting van dezen kant, de waken in reserve zijn gesteld, kan worden voorgestaan, om dan de op handen zijnde Haringoisscherij deel te nemen; zullende echter de vergunning zich niet langer mogen uitrekken dan tot den 1 Maart 1844.

Brengt zulks, door middel van het *Provinciaal Blad*, ter kennis van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen, ten einde hieraan de nodige publiciteit te geven; zullende de genen die van de vergunning in deze gebruik willen maken, zich daartoe in de Bureaux van het Provinciaal Gouvernement behooren aan te melden.

H. HERTOGENBOSCH, den 9. Mei 1843.
De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
A. J. BORRET.

PUBLICATIE.

BURGENMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDa, gelasten de Geladenen aan de beide oevers van de Rivier DE MARK, hevet dezelve stad tot aan de liniet van GINNEKEN, een ieder voor zoo veel hem aangaat, om, uiterlijk vóór den 10. Junij 1843, al het Riet, de Liezen, Biezen, Ruigten, Kruiden en Vuilnis, voor zoo verre hunne landen, waterloopen en slooten strekken, ter halver Bredde der Rivier, te amoveren en te zuiveren; om het alzo geamoveerde niet in de Rivier te doen verblijven of drijven laten, maar al hetzelfde daar uit te halen en te brengen op den kant van hunne landerijen, zoodanig, dat het uitgehaalde niet weder in de Rivier kunne vallen; en om voorts hetzelfde onverwijld van de kanten weg te voeren; — zullende het gebrekkig bevondene, ten koste van den nahligen, worden aanbesteed, om geamoveerd, gezuiverd, uitgehaald en opgemakt te worden.

Wijders, om, vóór zoo verre hunne landerijen, waterloopen en slooten strekken, alle hoeden, palen, boomen, pöten, stronken, wortels, knibben, dukeldammen, zoden, steenen en andere beletselen, in de voorschreeve Rivier, of langs de beide oevers aangebragt, geplant, gemaakt, gezet, geworpen of gevonden wordende, almede uiterlijk vóór den 10. Junij aanstaande, uit te roeijen en uit den weg te ruimen; — alzo bij nalatigheid, het gebrekkig bevondene eveneens ten koste van den nahligen, zal worden besteed, om opgeruimd of gerooid te worden.

Zullende die genen, die bij het begaan der Rivierschouw bevonden worden aan het in deze voorgescreven niet of slechts gedeeltelijk te hebben voldaan, voor iedere overtreding of nalatigheid, vervallen in eene boete van *Zes Gulden*, en gaerobogen op hen alle de door hun verzuim of onwilligheid te weeg gebragte kosten worden verhaald, ingevolge de bepalingen, vervat in Art. 18 van het Reglement en Ordonnancie op het ruimen, vegen en schoonmaken der beken, bintenwateringen en verdere waterloopen in de Baronie van Breda, den 8. September 1779, gearresteerd.

Wondende de belanghebbenden verder gewaarschawd, dat de schons vooringe overvabra gedeelte der Rivier, zal plaats hebben den 12 Junij aanstaande.

En ten einde een ieder wien zulks aangaat, zich dien overeenkomstig kennis gedragen, zal deze bidden de Stad Breda, worden gepubliceerd en geadigeerd, en een genoegzaam aantal exemplaren aan de Heeren Burgemeesteren der aan gezegde gedeelte der Rivier DE MARK belendende Gemeenten, worden toegezonden, met uitnodiging, om deze Publicatie in hunne respectieve Gemeenten te doen aankondigen en aanplakken, met bijvoeging der verhaarding, om zich dien overeenkomstig te gedragen.

Breda, den 22. Mei 1843.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelve
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIS, den 29sten Mei.

Op den middag hebben de ministers zich naar Neuilly be-
geven, waar zij een vergadering, een raad, gehouden is ge-

worden. Vóór had de heer Guizot verscheidene conferentien met leden der vreemde diplomatie gehouden.

Over Londen verneemt men dat de Prins van Joinville den 27sten Maart in goeden verstand te Rio Janeiro aangekomen is.

— De *Constitutionnel* verzekert dat het gouvernement mededeelingen uit China ontvangen heeft, volgens welke de keizer vergunning zou verlenen om zoowel de Franschen, evenzeer als de Engelschen, wien toegang in zijn rijk te verlenen. Ten gevolge daarvan zou een scheepsafdeeling, onder bevel van een schout-bij-nacht, binnen kort naar de Chinesche wateren stevenen.

— De bladen der hoofdstad behelzen weder breedvoerige berigten wegens de krijgsverrigtingen in Algeria, zoo van den gouverneur-generaal Bugeaud zelve, als van zijne onderhebbende generaals. Als naar gewoonte wordt daarin telkens van welgelukke razzia's of strooptogten en de daarop gevolgde onderwerping van stammen melding gemaakt. De generaal Bugeaud heeft bij een dier strooptogten 1900 gevangenen van beiderlei kuuze, 400 paarden, 800 ezels en 10 of 12000 stuks rundvee bekomen. Het belangrijkste van deze berigten schrijft de volgende telegraphische depeche uit Algiers van den 23sten Mei:

» De hertog van Aumale schrijft uit zijn legerplaats van Chabonnia, onder dagteekening van den 20sten Mei, dat hij de

» De smala van Abd-el-Kader is vermeerderd geworden, en zijne schatkist is geplunderd, de geregelde voetknechts, zijne gebadde, gedood, gedeeltelijk uiteengedreven, vier vaandels, een kanon, twee affuiten, een overgrote buit, talrijke gevangenen en aanzienlijk liuddevee zijn in onze handen gevallen.

» De hertog moest den 22sten te Boghar aangekomen. Zijne kolonnel zal den veroverden buit naar de vlakke van Metidjah voeren.

» Een Fransch dagblad geeft bij deze depeche de opheldering, dat men bij de Arabieren door een smala verstaat de tenten, de sarrifke, de bedienden en de schatten van een opperbevel. Hij voegt er bij, dat het gevecht is voortgegaan aan den kant van Gongilah, een oas in de kleine woestijn.

— De kazernen, die tegen de fortificatiewerken van Parijs aangeboord zullen worden, zijn getraceerd. Dezelve zullen eene uitgestrektheid van 200 Ned. ellen op ieder der zijden hebben. Deze militaire etablissementen zullen van de binnenzijde, dat is te zeggen naar de stadszijde, door eene breede en diepe gracht omgeven zijn, die aan de zijde van de kazerne een muur van 4 Ned. ellen dikte, bij 10 Ned. ellen hoogte, met kazematten en schietgaten voorzien, zal hebben. De ingang van deze nieuwe soort van bastilles zal door eene ophaalbrug verdedigd worden.

— In bijzondere berigten uit Madrid van 21sten, wordt het volgende gemeld:

» Het nummer van de *Gazeta* (het regeringsblad) van dezen morgen behelst twee belangrijke artikels: de minister van Financiën, de heer Mendizabal, beveelt de teruggave der schatting van drie miljoen, die de stad Barcelona ten gevolge der laatste veldtocht verloren is gegaan, heeft moeten opbrengen, en de minister van binnenlandsche zaken maakt van zijnen kant een uitspraak openbaar, die de belofte eener algemeene amnestie inhoudt. Dit staat nagenoeg gelijk met de ten opzichte van het programma van het laatste kabinet. Er is gerucht in omloop geweest, dat de minister van oorlog zijn ontslag heeft ingediend; dit gerucht vordert voor alsnog bevestiging. Men weet alleen dat de wijze, waarop hij bij het verlaten van het congres bejegend is, hem diep getroffen heeft.

» Terwijl het nieuwe ministerie eensgezindheid predikt, maakt het vorige kabinet door de *Eco del Comercio*, destijds orgaan, de afgehevigde en bijna oproerige artikels openbaar, getuigen de beschouwingen van de *Eco del Comercio*, die door sommigen aan den hertog van den heer Lopez toegeschreven worden.

» Overigens heerscht heden hier eene volmaakte rust; het stiergevecht, dat dezen dag heeft plaats gehad, is ongestoord afgelopen, en het publiek, dat zoo veel smaak heeft in dergelijke schouwspelen, scheen daarin veel genoeg te scheppen.

De cortes zullen den 27sten weder bijeenkomen en men zegt, dat de heer *Mendizabal* diegene der ministers is, die het meeste vertrouwen schijnt te koesteren op het erlangen eener meerderheid in de kamer.

Op last van de hooge overheid hebben de muziek-corpsen van de hier in garnizoen liggende regementen eene serenade aan den Regent en aan de leden van het nieuwe kabinet gegeven. Dit heeft ten doel om de uitwerking te matigen van de serenades, die nit vrije beweging aan de heeren *Olozaga* en *Lopez* gegeven worden.

De jongste berichten uit Madrid zijn van den 22sten. Den vorigen avond hadden de muzikkorpsen der militie en van de nationale garde, begeleid van een groote menigte volks, vooral nationale garden, bovengezegde serenade aan den regent voor zijn paleis van Buena-Vista gegeven. De regent is daarop op het balkon verscheenen, en heeft met geestdrift de volgende aanspraak gehouden:

Nationale garden! Niemand heeft beter dan gij mijn wil begrepen: uw wil is de mijne, en de mijne de uwe. De verdediging van de constitutie, van den troon onzer onschuldige en jeugdige koningin en van de nationale onafhankelijkheid, zietdaar mijne bedoelingen. Als regent, als soldaat en als burger, zal ik met u de constitutie, de nationale onafhankelijkheid en de vrijheid verdedigen. Soldaten! leve de koningin, de constitutie, leve de brave nationale garden, en hunne kameraden, de getrouwen in het leger!

Deze toespraak werd met een dergelijk uitbundig geroep van: leve de regent! leve de man door wien de geheime raadslagen zullen verbroken worden, leve de hand die het decreet van den 19den geteekend heeft! leve *Ferras*, *Linage*, het ministerie! enz.

De officiële Madridsche courant van deze serenade verslag gevende, zegt, dat de officieren der militie in de salons van den regent ontvangen zijn geworden; dat men onmogelijk de geestdrift zou kunnen beschrijven; dat er vervolgens serenaden zijn gegeven aan de heeren *Gomez Becerra*, *Mendizabal* en de andere ministers, en eindigt met te zeggen: Aldus zullen de heeren *Becerra* en *Hoyas* in de betuigingen der militie en der ingezetenen, eene vergoeding vinden voor den boon waaraan zij gisteren waren blootgesteld en welke de algemeene verontwaardiging heeft opgewekt.

Voor het overige blijft de rust door de genomen voorzorgen te Madrid heerschen, maar duizenderlei geruchten waren er in omloop. Men noemde verscheidene personen als aanstaanden minister van buitenlandsche zaken, onder anderen de heeren *Gamboa*, *Marliani*, enz. Voorts sprak men van een manifest dat de regent aan de natie zou willen rigten, en waarvan de redactie aan de heeren *Infante* en *Gonzales* zou worden toevertrouwd, die beiden tot de *ayacuchos* of militieingezetenen partij gaerend worden te behooren. Voor het overige was men verdeeld van gevoelen aangaande den weg dien het ministerie verder zou inslaan. Sommigen geloofden, anderen twiifel den dat de regent de tegenwoordige cortes zou ontbinden. Intusschen hadden reeds verscheidene leden der coalitie, tegenstanders der zoeven genoemde partij, de hoofdstad verlaten en waren naar de provincien teruggekeerd, onder anderen den heer *Prim* naar Katalonie, *Ortega* naar Aragon, enz.

Een der dagbladen, *l'Heroldo* verzekert dat de regent voornemens zou zijn een legerkamp in Aragon daar te stellen; ook dat de regent er aan gedacht had om deze zijne betrekking neer te leggen, doch dit laatste wordt door andere bladen stellig tegengesproken.

Ter beurze van heden waren genoteerd: 5 pCt. 120, 70; 3 pCt. 81, 75; Nap. r. 108, 23 1/2; Rom. L. 105.

D U I T S C H L A N D

FRANKFORT, den 22sten Mei.

Uit Presburg schrijft men van den 20sten Mei: Heden heeft Z. M. de Keizer den Rijksdag met eene latijnsche rede geopend. De vergadering was zeer tal- en glansrijk. De meeste vreemde gezanten bevonden zich in Presburg, om de opening bij te wonen. De 8 voordragten, welke den Rijksdag ter beraadslaging zijn voorgelegd, zijn: 1) herziening van het crimineel wetboek, de regeling van de straatwegen en alimentering der troepen; 2) middelen om de bij de verkiezingen plaats hebbende ongeregeligheden te voorkomen, en de ontstane te beteugelen; 3) voorkoming der klagten van de vierde standen (de steden) wegens hun recht aan de watgeving; 4) verbetering van den handel en oprigting van een daartoe benodigd fonds; 5) daargestelling van eene credietinstelling ten gunste van de landbouw; 6) afschaffing van de vrije woningen voor de leden van den Rijksdag in Presburg; 7) teruggave der voor de rijksinstellingen door het Koninklijk Aeraar voorgeschoten 760,000 fl. Voorts is nog een aanhangige wet, waarbij de niet-adelijken recht verkrijgen om landerijen te koop en alle Hongaren gelijk worden gesteld voor de wet. Daar vele belangrijke zaken te verhandelen zijn, gelooft men, dat de zitting wel een jaar zal duren. Naar Weenen terug. Het Galadon Comitant is nog zonder afgevaardigden, uit hoofde van de bij de verkiezingen plaats gehad hebbende wanordening.

Z. H. de Paus is in het begin dezer maand van zijne reis door de Kerkelijke Staten te Rome teruggekomen.

Men meldt uit die stad, van den 15den, dat aldaar eene luttelgewone zending uit St. Petersburg gewacht wordt, ter sake van de tusschen Rusland en Rome hangende kerkelijke geschillen; en dat de Russische gezant te Rome, graaf *Potemkin*, naar St. Petersburg is opontboden, om met den keizer van Rusland in persoon over de regeling van die aangelegenheid te beraadslagen. Naar men verneemt, zou die staatsman nog in Mei naar St. Petersburg op reis gaan.

De Oostenrijksche *Beobachter* meldt, dat onder de Turksche bevolking in Bosnie een opstand uitgebarsten is. De opstandelingen hadden den 9den Mei getracht de vesting *Ostroschatz* stormenderhand in te nemen, maar waren teruggeslagen; sedert hebben zij die vesting, gelijk ook de sterkten *Breckowicz* en *Krupa*, naauw ingesloten. De Pacha van Bosnie had bij *Bisacz* eenige troepen vereenigd en in afwachting van meerdere versterking, onderhandelingen met de maters aangeknoopt, te meer daar hij door het Britten hare overers treden van verscheidene rivieren verhinderd werd iets tegen hen te ondernemen. Zijne voorstellen waren echter van de hand gewezen. Van den kant van Oostenrijk waren eenige kompanien der grens-regimenten afgezonden om eene schending van het Oostenrijksche gebied te voorkomen. Deze opstand, zegt de *Beobachter*, die van geenen staatkundigen aard is, zal, gelijk in Bosnie gemeenlijk het geval is, weldra geëindigd zijn.

N E D E R L A N D E N

BREDA, den 31sten Mei.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Breda, op den 29sten Mei II. gewezen, is *Elizabeth Sterk*, dienstmeid, oud 19 jaren, geboren en wonende te Breda, tegen wien aanvankelijk ter sake van kindermoord regtsingang verleend was, veroordeeld tot een jaar gevangenzitting en eene geldboete f 25, — groot, ten behoeve van den Staat, en in de *Rechtspraak* ter sake van manslag door onvoorzigtigheid en achteloosheid, op haar, naar geboren kind, den nacht van 1 op 2 Maart II, binnen Breda, gepag.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag, is, na het voordragen der notulen, eene korte woordwisseling ontstaan betrekkelijk het verlaten van eenige leden, die uitdrukkelijk in die notulen wilden hebben opgeteekend, dat zij zich met het besluit der Kamer omtrent de wet tot regeling van de Rijksgeldboort schuld niet hebben vereenigd. Het aantal dier leden bedraagt achttien.

Vervolgens is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een wets-ontwerp tot wijziging van de Instructie voor de Algemeene Rekenkamer. Dit ontwerp is aan de afdeelingen verzonden.

Daarna zijn de beraadslagingen gehouden over de beide wets-ontwerpen tot wijziging der bepalingen in het Burgerlijk Wetboek en in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, betrekkelijk boedelscheidingen rakende minderjarigen. De heeren *Rommé*, *de Backer* en *Luzac*, *den Tex*, *Warin*, *van Dam van Isselt*, *Nederveijer van Rosenthal* en *Vijverf Sterling* hebben daarover het woord gevoerd. Deze sprekers hebben in het algemeen de wenschelijkheid en zelfs de onontbeerlijkheid der voorgedragene wijzigingen toegestaan. De heeren *Luzac* en *Warin*, ofschoon op dit punt van het zelfde gevoelen, hebben in den vorm dezer wetten een overwegend bezwaar tegen hare aanneming gevonden. Nadat Zijne Excellentie de Minister van Justitie de beide ontwerpen had toegelicht en verdedigd, is het eerste daarvan aangenomen met 46 tegen 2, en het tweede met 40 tegen 2. Tegen hebben *Warin* en *Luzac* gestemd. Daarna hebben de heeren *Rommé*, *de Backer* en *Luzac* het ontwerp, ten aanzien van de regelen van de boedelscheidingen, toegelicht en verdedigd. De heer *van Goltstein* heeft bezwaren tegen deze wet aangevoerd, doch tevens verklaard, dat hij daaraan zijne stem niet zal weigeren, onder anderen ook om een bewijs te geven, dat hij geenszins behoort tot eenige stelselmatige oppositie, en den tegenwoordigen Minister van Financien wien hij hoogacht, gaarne voortdurend al zijne krachten zal zien aanwenden tot verbetering van den finantiën toestand van ons land.

De heer *van Goltstein* heeft zich tegen de wet verklaard, en heeft insgelijks aangevraagd, dat het openlijk brengen zijner helden tegenwoordigen Minister van Financien.

De heer *Hooft*, die mede de wet afkeerde, heeft verzocht, dat Zijne Excellentie den Minister met innig gevoel van bijdragen weder te midden der vergadering zag verschijnen, en daarin een bewijs ontwaarde, dat die staatsman voortdurend zijne kracht aan de zorg voor 's Rijks belangen zoude wijden. De heeren *Michiels van Verduren*, *van Hoorn van Burgh*, *van Rechteren en den Tex*, hebben vervolgens nog voor, en de heeren *Nederveijer van Rosenthal* en *van Dam van Isselt* de wet afgekeerd.

Zijne Excellentie de Minister van Financien heeft daarop het ontwerp toegelicht. In den aanhet zijner rede verklaarde hij zeer gevoelig te zijn voor de betuigingen van persoonlijke afkeuring, die hij had behaagd mogen vernemen, en verzocht, dat de zitting op een gezamenlijk van den heer *Hooft*, te kennen, dat zijne tegenwoordigheid in de

vergadering niet wel als een bewijs kon worden aangemerkt, dat het Zijne Excellentie mogelijk zou zijn in zijne tegenwoordige betrekking voortdurend zijne krachten ten dienste van Koning en vaderland aan te wenden, en dat dit een zaak betrof van den aard, dat daaromtrent niet dan na bedaard overleg kon worden beslist.

De wet is aangenomen met 42 tegen 6 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren: *Warin, Nedermeyer van Rosenthal, van Dam van Isselt, Hooft, van Goltstein en Boreel van Hogelanden.*

Ten slotte is de bijeenkomst der kamer verdaagd tot kort na Pinksteren, op een nader te bepalen dag.

— Naar men wil, zou er dezer dagen reeds een ontwerp van wet tot vereenvoudiging van de regterlijke magt in Nederland opgemaakt zijn, en dit ontwerp, wanneer de Raad van State zich spoedig met de behandeling van deze voordragt bezig houdt, waarschijnlijk nog in de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal worden ter tafel gebracht. Men verzekert dat er volgens dit nieuw ontwerp slechts vijf hoven in het geheele Rijk zouden worden gevestigd, en dat de besparingen, die uit deze vereenvoudiging in de regterlijke magt zouden voortvloeijen, omstreeks 250000 gulden zouden bedragen.

— Bij zijner Majesteit besluit van den 27sten Mei 1843 n°. 61, is aan den met rang van majoor, gepensioneerd kapitein van het Indisch leger, *L. Strokkbroo*, vergoed om de activiteits-uniform van het wapen der infanterie in Oost-Indien te blijven dragen.

— H. M. de Koningin heeft dezer dagen de voordragt aangenomen van een geneeskundig werk van den Med. Dr. *de Jongh*, te 's Hage, getiteld: *Disquisitio comparativa chemico-medica de tribus olei Jecoris a selli speciebus.* Deze verhandeling zal, ongetwijfeld de aandacht der leden van het vak trekken, vooral buitenslands, alwaar het gebruik der levertraan als geneesmiddel nog niet van zoo algemeen toepassing is als hier te lande.

— Onder dagteekening van den 27sten dezer, is door den Minister van Binnenlandsche Zaken aan heeren Gedeputeerde Staten der verschillende provinciën gezonden de navolgende circulaire:

» Onder het gebied der schoolwet van 3 April 1806, tot in den jare 1814, geschiedde de aanstelling van onderwijzers bij lagere scholen in de verschillende gewesten, behalve door stedelijke en gemeentelijke besturen, door zeer verschillende collegien of personen, naar gelang der uiteenloopende voorschriften daar omtrent bij de provinciale bijstandelijke schoolreglementen voorkomende; welke voorschriften gedeeltelijk waren gegrond op vroegere regten van eigenaars van heerlijkheden, collectoren, stemgeregtigden, enz.

Door de afdrijving van het Koninkrijk Holland in het Fransche Keizerrijk en de invoering hier te lande van de Fransche wetgeving, is alles wat van die regten destijds nog mogt zijn overgebleven, afgeschuift en buiten werking gesteld, en de schoolvervullingen zijn destijds gebracht onder het ressort van het burgerlijk gezag.

Bij besluit van den Souvereinen Vorst van 20 Maart 1814, n°. 2, is de wet van 3 April 1806 op nieuw hersteld of bekrachtigd, met al de daarop rustende of daaruit voortvloeiende algemeene en bijzondere schoolvervullingen; maar ten aanzien der schoolvervullingen is bij dat soevereine besluit eene uitzondering gemaakt; zijnde bij art. 2 van hetzelfde bepaald, dat de schoolvervullingen behoorden plaats te hebben op den destijds gebruikelijken voet.

In het besluit van den Souvereinen Vorst van 26 Maart 1814, n°. 20, (*Staatsblad n°. 46*) betreffende de bestuursregten, wordt wel gewag gemaakt van het regt van collatie of beroeping van predikanten doch daarin wordt volstrekt niet gesproken van de schoolonderwijzers of van de herstelling van het regt om dezen als van ouds te beroepen of aan te stellen. Bovendien meldt de publicatie van den commissaris-Generaal voor de Binnenlandsche zaken van den 12den Mei 1814 in, dat het voormelde besluit niet vermogt beschouwd te worden als dadelijk uitvoerende de daarin besprokene regter, en er dus, al ware ook in dat besluit de rede geweest (hetwelk het geval niet was) van het regt van collatie of beroeping van schoolonderwijzers, dat regt nader had moeten bevestigd worden; hetgeen niet is geschied.

Intusschen heeft men op vele plaatsen eigenaars van heerlijkheden, collatoren, enz.; wederom toegelaten tot deelneming aan de bemoeijingen der schoolvervullingen, en zijn dezelve alzo in den waan gekomen tegevoerd te worden, dat zij door de Regering erkend wierden, dat de wet te hebben. Hieruit zijn steeds alomtegenwoordig moeilijkheden ontstaan, welke tot vele overwegingen aanleiding hebben gegeven, doch hoewel de betrokkene autoriteiten eenstemmig van gevoelen waren, dat het door derde personen beweerd regt, om in hoedanigheid van ambachtsheer, collator stemgeregtigde, enz. deel te nemen aan de bemoeijingen van gemeentelijke schoolonderwijzers, niet meer bestond, was het zacht tot geenen afdoenden maatregel gekomen, die een oordeel alomtegenwoordig de bedoelde moeilijkheden een einde zoude gemaakt hebben.

De noodzakelijkheid van zoodanigen maatregel, die zich al meer en meer deed gevoelen, heeft mij genoopt de zaak nogmaals in overweging te brengen; en het is ten gevolge van mijne daaromtrent gehoudene verhandelingen met Zijne Majesteit, thans behaagd heeft, na den Raad van State te hebben gehoord, mij te magtigen, om aan

de heeren Gedeputeerde Staten der onderscheidene provincien te kennen te geven, zoo als ik de eer heb te doen bij deze, dat, vermits de vervulling der gemeentelijke school-onderwijzers-plaatsen eene zaak is uitsluitend behoorende aan de burgerlijke autoriteit, geene regten van ambachtsheeren, collatoren, stemgeregtigden, enz. daaromtrent kunnen worden erkend, en dat derhalve voortaan de autorisatie tot aanstelling van zoodanige onderwijzers bepaaldelijk behoort te worden verstrekt op de plaatselijke besturen.

Ik verzoek U Ed. Gr. Achib. om te willen zorgen dat deze voorschriften, welke door de plaatsing dezer circulaire in de *Staats-Courant* zullen worden openbaar gemaakt, voortaan bij het vervallen van gemeentelijke onderwijzers-plaatsen worden in het oog gehouden, en om daarop inzonderheid te vestigen de aandacht der districts-schoolopzieners en der plaatselijke besturen.

— Dezer dagen is te 's Hage in jeugdigen leeftijd overleden de baron *de Selby*, secretaris der Deensche legatie. Eergisteren is zijn lijk ter aarde besteld, waarbij de leden van het *corps diplomatique* tegenwoordig waren.

— Uit Harderwijk schrijft men van den 29sten Mei:

» Den 2den Junij zal van hier te water naar Hellevoetsluis vertrekken, een detachement, sterk 170 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerende kapitein bij het O. I. leger *Jansen*, vergezeld van den 1sten luit. van de Inf. *van Reijnberg* en den 2den luit. van de Artillerie bij het O. I. Leger *Albrecht*, mede van verlof terugkeerende, en den officier van gez. 3de kl. *Nap*, om op den 7den Junij aan boord van het schip *Koning Willem II.*, kapt. *L. C. E. van der Brugh*, over te gaan en naar Java te worden overgevoerd.

» Den 5den Junij zal nog van hier naar 't Nieuwe Diep vertrekken, een detachement, sterk 120 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den 1sten luit. *MacLeod*, vergezeld van den 2den luit. *van Deventer Scholl*, om tevens op den 7den Junij aan boord van het schip *Louisa Maria*, kapt. *B. C. Jaski*, over te gaan, om mede naar Java te worden overgevoerd.

— Men meldt uit Goes, dat de beroemde oogarts Dr. *Mensert*, van Amsterdam, aldaar in de verledene week eene belangrijke operatie van de aangeborene graauwestaar verrigt heeft aan het vijfjarig dochtertje van den heer *Peval*, med. doct. aldaar. Volgens de geneesheeren, die er bij tegenwoordig waren, geschiedde deze kunstbewerking op eene hoogst gemakkelijke en eenvoudige wijze en met eene vaardigheid, welke den ervarenen man kenmerkte.

Uit Goes schrijft men voorts: » Bij het reeds medegedeeld bericht aangaande de vruchtbaarheid van den grond en de buitengewone groei der gewassen, kunnen wij thans nog voegen, dat men in sommige streken van ons eiland het noodig heeft geoordeeld, tarwe en gerst, daar die nog niet in de airen geschoten zijn, af te kippen, nit gegronde vrees, dat deze gewassen anders door derzelve zwaarte tegen den grond zouden slaan.

In ons vorig nummer hebben wij reeds de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal op li. zaterdag, hoofdzakelijk slechts kunnen verslag geven van den uitslag der stemming over het ontwerp van wet tot regeling van de schuld, en van de roedvoeringen der ministers van binnenlandsche zaken en kolonien. Na dat deze gesproken hadden heeft Z. Exc. de minister van kolonien het woord gevoerd, en het verband aangetoond tusschen de geldmiddelen van het Moederland en de Overzeesche Bezittingen. Hij betoogde het wenscheijke van eene verandering in de wet van 1834, ten aanzien van het hypothekeken der Overzeesche Bezittingen enz. door het Moederland, hetgeen zonderling en ondoelmatig was; want de landheer heeft hypotheek laten leggen op zijne eigene bezittingen. Bij eene aanneming van de wet, zou men het gewichtig doel van zoodanige verandering spoedig kunnen bereiken. Dit later te bewerkstelligen is mogelijk, maar niet waarschijnlijk. Wanneer toch het ontwerp werd afgestemd, en de Regering zou een nieuw ontwerp in den geest van de meerderheid der kamer aanbieden, dan zou het ligt mogelijk zijn, dat de tegenwoordige meerderheid minderheid werd. En wat zou dan de toekomst des Vaderlands wezen? Z. Exc. brengt op nieuw bij, dat, volgens de gemiddelde ramingen, op het duurzaam behoud eener gematigde koloniale bijdrage te rekenen valt. Z. Exc. berekent de koloniale bijdrage voor 1844 en 1845 op f. 16,800,000, en die voor volgende jaren op vijftien miljoen, meer of minder. De minister herinnert aan het voornemen, door de kamer uitgedrukt, in de overzichten Z. Exc. dedde, dat er maatregelen mochten genomen worden, om de ontvangsten en uitgaven te doen sluiten. Maar, om dat groote doel te bereiken, moeten alle krachten worden ingespannen. Z. Exc. wees op het noodzakelijke, om de moeilijkheden te boven te komen, op het kleine van dezen Staat, welks krachten men moet raadplegen, en uit welke overweging hij mede de verworping van deze wet zou betreuren. Z. Exc. meent, dat de Ministers op het vertrouwen der kamers aanspraak mogen maken, daar zij met eerlijkheid en vastheid te werk gaan. De Minister schetste daarna de gevolgen, welke, zijns bedunkens, uit eene verworping zouden moeten voortvloeijen. Hij meende, dat men met behoudzaamheid moet handelen; dat, terwijl men groote Staten ontziet, kleinere minder worden geteld; dat deze zich dus bevoegd voor botsingen en spanning moeten behoeden; dat aller belang hier een is: het welzijn des Lands; en dat dit te bereiken is, door betrachting van de onde leus: *Eendragt maakt Magt!*

De voorzitter, de heer *Gevers*, verliet hierop den voorzitterstoel, die tijdelijk door zijnen voorganger, den heer *van Dam van Isselt*, werd bezet. Hij achtte zich verplicht reden te geven, voor de stem welke hij zou uitbrengen. Hij is geenszins tegen een conversie gestemd, welke, op goede grondslagen rustende, heilzaam voor den Staat moet werken. Maar hij had gaarne gezien, dat men de poging daartoe eenvoudig hadde voorgesteld. Hij is thans, na beraden onderzoek, beducht, dat men door dit middel voor het vervolg juist alle vermindering onmogelijk zal maken. Hij wil de moeilijkheden van het tegenwoordige ook niet aan het nageslacht overbrengen. Hij geloof niet dat het zoo bezwaarlijk zal zijn de middelen tot dekking der lasten te vinden, doch dan moet men geenszins den staat van zaken, in of buiten de Kamer als wanhopig voorstellen. Hij is het met den Minister van Kolonien eens, dat eendragt magt maakt, en hij geloof ook dat men bereid is de handen ineen te slaan, doch dat men slechts verschilt over de beste middelen die aan te wenden zijn. De spreker meent dat er middelen zijn, onder de in den loop der beraadslagingen voorgedragene, welke het voorstel van de Raadsleden der Kroon zouden kunnen vervangen. Men zal tot buitengewone middelen toevlugt moeten nemen. Zulke middelen zijn mogelijk. De heer *Gevers* ontvouwt hierop een ontwerp van een *income-tax*, waarvan het gevolg, naar zijne berekening, zou kunnen zijn dat f 4,200,000 zonder groot bezwaar zou kunnen worden bijeen gebracht. Zeker is het, dat men zonder moeite, zonger opoffering en inspanning, er niet kan komen. Zoodanige *income-tax* zou tijdelijk, bij voorbeeld voor zeven jaren, geheven kunnen worden, te weten zoo lang de aflossing aan de Handel-Maatschappij nog zou duren. De Ministers verklaren, dat zij op dit oogenblik 6½ miljoen behoeven. Welnu, in die behoefte zou dadelijk kunnen worden voorzien. Inmiddels zal men zich met het nemen van maatregelen tot herstel van 's Rijks finantien kunnen bezighouden. De Kamer zal hare toestemming niet weigeren, wanneer de nood dringt. Ieder zal bereid zijn tot een buitengewone heffing te besluiten, om de bankbreuk te voorkomen. Wat men ook gezegd hebbe, de spreker houdt zich overtuigd, dat men tot geene bankbreuk zijne toevlugt zal behoeven te nemen. Hij verklaart het openlijk dat men daaraan niet denkt; dat de Bewindslieden die nooit zullen voordragen en dat de Kamer haar nooit bekrachtigen zal. Onder het regerend Huis van Oranje zal niet gebeuren hetgeen een vreemdeling, koning *Lodewijk*, nooit heeft willen ten uitvoer leggen. Het getrouwe Nederlandsche Volk heeft zoo menigwerf geloofd, wat het door eendragt vermogt. Het zal dit, wordt het gevorderd, weder doen blijken. Neen, Nederland zal geene bankbreuk hebben, zijne ingezetenen zullen de handen ineen slaan; eene heffing blijft des noods altijd over, eene niet zware belasting op het inkomen kan alles verhoeden. Hij is alzoo voor het vervolg niet beducht; hij ziet de toekomst niet duister in. Wanneer men altijd van den hoogst treurigen, jammerlijken en hopeloozen toestand hoort gewagen, dan eerst wordt moedeloosheid geboren. Maar bij dit alles zich thans de vraag voorstellende wat hem te doen staat, nu het beslissend oogenblik van stemmen nadert, heeft hij de gevolgen van aanneming of verwerping van deze voordragt, hare voor- en nadelen, met kalme en beradenheid overwogen. Welke zouden de gevolgen van een aanneming zijn? Er zullen jubaloonen van de Bours worden aangeheven; daar zou men zich verheugen, dat het ¼ courtage zoo zachtkens inkwam. Maar de Regering zou, ten aanzien van 's Rijks geldmiddelen, wellicht op een verkeerd pad zijn geschraagd; de weg tot het nemen van afdoende maatregelen, tot het wezenlijk krachtig herstel van 's Rijks geldmiddelen, zou mogelijk voor altijd gesloten zijn; de weg van gepaste, goede bezuinigingen zou wellicht ingeslagen worden; de sluis, die men meent dat over 's Rijks finantien gespreid is, wordt niet opgeheven; de weg tot verzoeking wordt opengesteld. Een voorstander van de wet had nog den vorigen avond de mogelijkheid ondersteld, dat men door inruil van de wet zou kunnen gesteld worden te heelen. Neen, als hij dat alles tegen elkander in de schaal legt, dan kan dan mag hij tot dezen maatregel niet medewerken. Door de welwillendheid en het vertrouwen der Kamer en des Konings is hij tot de hooge betrekking van voorzitter der Kamer geroepen. Hij moge het middelpunt tusschen de Kamer en de Regering worden, om zooveel mogelijk te trachten wrijving en botsing voor te komen en het geeene overleg te bevorderen, maar hij mag niet vergeten, dat hij op de eerste plaats door de Staten van Zuid-Holland in 's Lands algemeen woordzitting geroepen is, om alleen het algemeen belang der Staten met al zijn vermogen te bevorderen.

Men moge het vrij roekeloos en baldadig noemen, dat hij tegen het voorstel stemmen zal, maar hij meent het voor God en zijn geweten te kunnen verklaren, dat hij menig uur van becommering en bepeining over deze zaak heeft doorgebracht eer hij tot een besluit kon komen, dat het laatste geenszins anders was dan dat, hetwelk hij thans had blootgelegd. Hij stemde tegen het ontwerp.

Z. Exc. de Minister van Finantien deed kalde aan de cordaatheid van den Voorzitter, wegens diens onbehoorlijk blootlegging van zaken en van gevoelens. Z. Exc. vindt het even cordaat, dat de Voorzitter van de Kamer der Verteenwoordigers voor het uitschrijven van nieuwe lasten is die de Regering verklaart bij de aanneming der voordragt niet nodig te hebben. Wat echter het voorsel betreft, om een hoofdregel uit te schrijven, doet Z. Exc. mede dat, want hij is geleden in den Raad der hoofden, een voorstel, om f 100,000 bij hoofdelijken omlegging te heffen, niet eene meerderheid van 36 stemmen tegen zich eene wet worden werd. Men moet de bezwaren kennen, die openlijk worden geschreven van een *income-tax* in Engeland met zich voort. Z. Exc. geeft het toe dat liever de laatste wet opgebragt moet worden, dan tot eene bankbreuk te besluiten. Maar hij heeft ook, dat er lastige geene nieuwe belastingen behoeven te worden uitgeschreven.

De heer *Warin* beantwoordt nog kortelijk de Ministers van Finantien en van Kolonien. Hij verklaart, dat de tegenstanders der voordragt allen verbied voor de Ministers hebben, en dat zij niets anders wenschen, dan dat de teugels van het bewind in hunne handen blijven.

De heer *Hinlopen* zal voor het ontwerp stemmen. Hij eene verwerping daarvan zal er zwaarigheid bestaan om andere middelen tot voorziening in 's Rijks behoeften te vinden. Hij beschouwt eene belasting op het inkomen als het laatste redmiddel.

De heer *van den Bosch* deelt mede, dat het moeilijk zal zijn, de directe belastingen op eenigerlei wijze op te drijven. De onderverding zal al het bezwarende en drukkende van eene nieuwe directe belasting doen ondervinden.

De heer *Tromp* beantwoordt nog kortelijk vorige sprekers. De heer *van Nes* breekt in eenige beschouwingen over het ontwerp, door den geachten Voorzitter der Kamer blootgelegd. Hij geloof dat eene belasting op het inkomen al zeer hoog zal moeten worden opgevoerd, om met eenig goed gevolg gebezigd te worden.

Geen der leden meer het woord vragende wordt tot de stemming overgegaan, waarvan wij de uitslag reeds hebben medegedeeld.

189ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIFTE KLASSE.

- 25° Trekking N°. 9725, 1636, ieder een prijs van f 1000.
- 26° — N°. 18838, f 1000.
- 27° — N°. 10566, 15451, ieder f 1000.
- 28° — N°. 18209, 15566, 17592, ieder f 1000.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (30 Mei) was de fondsoptering: Ned. 2½ pCt. 53½, 54, 53½, dert. zest., ½; dito 5 pCt. 100%, 99½, ¾; Sijndik. 4½ pCt. 95½, 95; Handelsm. 137½, ½, drie achtste; O. Indie 5 pCt. 99%, ½, drie achtste; Rijn Spoorweg 92¾; Ardoins 18 dert. zest., negen zest.; dito 3 pCt. 29½, drie achtste, 29, drie zest.; Portug. te Lond. 2½ pCt. 41%, 42, 41½; Russen 4 pCt. 89.

** GETROUWD:

C. VAN GINNEKEN,
Med. Doctor te Zundert,

BREDA,

E. H. J. MICHIELSEN.

den 31^{en} Mei 1843.

Enige Kennisgeving.

** Op een van de kleine, en van de groote wegen af gelagene Dorpen in Noord-Brabant, wordt bij Burgerlieden INWOONING gezocht voor een eedig HEER. Zij, die geneegen zijn, voor een matigen prijs, KOST, BEWASSCHING en verdere OFFASSING te verschaffen, en tevens eenig toezigt te houden over de levenswijze van den gemelden Heer, gelieven zich met franco Brieven, waarin de prijs per drie maanden is opgegeven, te adresseren onder de Letter T, aan de Boekhandelaars de Erven THIERRY & MENSING, te 's Gravenhage.

MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN
EN
MODES
NOUVEAUTÉS.

Veemarktstraat, D. N°. 138 en 139 te BREDA.

W. MORLEY, heeft de eer te berichten, dat zijn MAGAZIJN bij gelegenheid der KERMIS, ten tijde van welke hij zal zijn van al het nieuwste van de laatste tijd is uitgekomen. In Nederland, Parijs, Londen, Barcelona, Parijs, enz., zijn de nieuwste dessejns voorhanden, zoo mede in gekleurde en zwarte Zijden Stoffen al hetgeen Frankrijk voor dit seizoen het nieuwste en elegantste geleverd heeft, zoo als:

- Brijantines Rayé Glacé,
- dito dito Ombre,
- dito dito Carré,
- Poult de soie Chine,
- Gros d'Armes,
- Constantines Rayé et Façonés.

Voorts in Mousseline de Laines, Zwitsersche Katoenen, Japen en Indoux, Shwals en dergelijke artikelen, zal de geachte Collected niets te wenschen overlaten.

Eene tweede zending Parijsche Model-Boeden, zoo mede de daarbij verbodene artikelen van Bloemen, Lintem, Colifant, Barroels, enz. ditte artikelen van Elegante overwegen hebbende, en mede de vrijheid der DANES uitte doen, enz. deze zullen op aanstaanden Dingsdag, den 6^{den} Junij, gepresenteerd kunnen worden, eenige nieuwe Methodes van Manillan, Comails, Crispijns, enz., zijn mede voorhanden, en de nieuwste de alle zijde gederde Begunstigers te zullen helpen. De overige artikelen aan zijne zijde, enz. zijn mede voorhanden, en de nieuwste de alle zijde gederde Begunstigers te zullen helpen.